

A népegészségügyi termékadót érintő 2012. évi változások

2011. november 29-én a Magyar Közlöny 140. számában az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény részeként kihirdetésre került a népegészségügyi termékadóról szóló 2011. évi CIII. törvény (a továbbiakban: Neta tv.) módosítása. A módosító rendelkezések 2012. január 1-jével lépnek hatályba. Cikkemmel a törvény szövegében bekövetkező főbb változásokra szeretnék rávilágítani.

Először is meg kell említeni, hogy a Neta tv. **bővül egy új adónemmel, a baleseti adóval**. Ennek következtében a törvény szerkezete megváltozik és a jelenlegi paragrafusok egy önálló fejezet (I. fejezet Népegészségügyi termékadó) alá rendeződnek, míg új fejezetként (II. fejezet Baleseti adó) felvételre kerülnek az új adónemre vonatkozó szakaszok.

Tekintettel arra, hogy a baleseti adóval kapcsolatos hatósági feladatokat nem a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve, hanem adószerve látja el, cikkemben a törvény ezen részével nem kívánok foglalkozni.

1. Értelmező rendelkezések

A Neta tv. 1. §-ában szereplő „előrecsomagolt termék” fogalma kiegészül egy új bekezdéssel, miszerint előrecsomagolt terméknek minősül az a termék is – természetesen a többi feltétel (4/a-c. pont) egyidejű fennállása mellett –, amelyet darabonként csomagolnak, függetlenül attól, hogy azt a fogyasztó részére milyen módon (darabonként vagy tömeg alapján) értékesítik. Ez a rendelkezés elsősorban a „szaloncukor-dilemma” feloldása céljából született.

Az egyértelmű jogalkalmazás érdekében további **öt új fogalom jelenik meg** a törvényben:

- a „teljesítési időpont”,
- a „taurin”,
- a „sör”,
- a „cukrozott kakaópor”, valamint
- a „metil-xantin” meghatározása.

A jogszabály a „teljesítési időpont” kifejezést eddig is használta, csupán a hozzá tartozó definíció – miszerint ez alatt az Áfa tv. szerinti teljesítési időpontot kell érteni – hiányzott. A többi értelmező rendelkezés bevezetését az adóköteles termékkör bővülése indokolta. A „taurin”¹ egy kémiai képlettel leírható vegyület, a „sör” a 2203 vámtarifaszám alá tartozó termék, a „cukrozott kakaópor” a 1806 10 vámtarifaszám alá tartozó termék, a „metil-xantin” alatt pedig a koffeint, a teobromint és a teofillint kell érteni.

2. Adókötelezettség

A Neta tv. 2. §-a alapján termékadó-köteles terméknek minősül az előrecsomagolt termékként forgalomba hozott, meghatározott vámtarifaszámok alá besorolható, adott kritériumoknak megfelelő üdítőital, energiatital, előrecsomagolt cukrozott készítmény, sós snack, ételízesítő, valamint **új elemként az ízesített sör, az alkoholos frissítő és a gyümölcsíz**.

2.1. Üdítőital

Az üdítőital jelenleg abban az esetben adóköteles, amennyiben a 2009, 2202 vámtarifaszám alá tartozik és hozzáadott cukortartalma meghaladja a 8 gramm cukor/100 milliliter mennyiséget.

A módosítás következtében a termék akkor lesz adóköteles, ha tartalmaz hozzáadott cukrot és az össz cukortartalma meghaladja a fenti határértéket.

Fontos megemlíteni, hogy a 25% vagy a feletti gyümölcsanyagot tartalmazó sűrítvényeket, koncentrátumokat, szörpöket, nektárokat és gyümölcsleveket a Neta tv. kivette az adóköteles termékek köréből. A kivételek köre kibővül ezen paramétereknek megfelelő – hasonló élettani hatású – zöldséglevékkel, a Magyar Élelmiszerkönyv szerinti kivonat alapú szörpökkel (pl. bodzaszörp, hársszörp), valamint a legalább 50%-ban tejalapanyag felhasználásával készült termékekkel (pl. kakaós ital).

¹ (2-aminoetán-szulfonsav, $H_2N-CH_2-CH_2-SO_2-OH$) Nagy mennyiségben tartalmazzák a napjainkban népszerű energiatalok is. /forrás: Wikipédia/

2.2. Energiaital

Az energiaital 2011. évben akkor tartozik a törvény hatálya alá, ha a 2009, 2202 vámtarifaszám alá tartozó üdítőital (hozzáadott cukortartalma meghatározott!) hozzáadott koffeintartalma meghaladja a 10 milligramm koffein/100 milliliter mennyiséget.

Az energiaital 2012. évben akkor termékadó-köteles, ha a 2009, 2202 vámtarifaszám alá tartozó termék metil-xantin és taurint tartalmaz, feltéve, hogy metil-xantin-tartalma meghaladja az 1 milligramm metil-xantin/100 milliliter mennyiséget vagy taurintartalma meghaladja a 100 milligramm/100 milliliter mennyiséget. Ide kell érteni azt az esetet is, ha ezeket a termék valamely összetevője tartalmazza.

Tehát az adóköteles terméknek mindkét alkotóelemet (metil-xantint és taurint) tartalmaznia kell, de a termék adóköteles volta szempontjából elegendő, ha az egyik alkotóelem mennyisége haladja meg a fenti határértéket. Ugyanakkor a korábbi szabályozástól eltérően az energiaital cukortartalmának már nincs jelentősége.

2.3. Előrecsomagolt cukrozott készítmény

A jelenleg hatályos jogszabály értelmében előrecsomagolt cukrozott készítménynek minősül a 1704, 1905, 2105 vámtarifaszám alá tartozó termék, ha hozzáadott cukortartalma meghaladja a 25 gramm cukor/100 gramm mennyiséget, továbbá a 1806 vámtarifaszám alá tartozó termék, ha hozzáadott cukortartalma meghaladja a 40 gramm cukor/100 gramm mennyiséget és kakaótartalma 40 gramm/100 gramm mennyiségnél alacsonyabb.

A Neta tv. módosítása következtében a termék – hasonlóan az üdítőitalnál leírtakhoz – akkor lesz adóköteles, ha tartalmaz hozzáadott cukrot és az össz-cukortartalma haladja meg a fenti – tarifaszámonként eltérő – határértékeket.

E termékkör esetében kivételként jelennek meg a legalább 50%-ban tejalapanyag felhasználásával készült termékek (pl. túró rudi).

2.4. Sós snack

A Neta tv. 2011. évben sós snack alatt az előrecsomagolt cukrozott készítménynek nem minősülő, 1905, 2005 20 20, 2008 vámtarifaszám alá tartozó, gabona, burgonya vagy olajos magvak felhasználásával készült, sültöt vagy pörkölt, ízesített és azonnali fogyasztásra alkalmas termékeket érti, ha sótartalmuk meghaladja az 1 gramm só/100 gramm mennyiséget. A kenyér és a pékáru (kifli és zsemle) azonban kivétel, az ide sorolandó termékek nem adókötelesek.

A jogszabály csupán két feldolgozási eljárást (sültöt vagy pörkölt) nevesített. Ennek értelmében tehát azok a termékek, melyek a fenti kritériumoknak megfelelnek, de más technológiával készültek (pl. extrudálással, puffasztással), nem voltak termékadó-kötelesek.

A Neta tv. 2012. évben hatályos rendelkezései értelmében már az extrudálással (túlnyomással) készült termékek is az adóköteles körbe tartoznak. Továbbá a törvény elhagyja a pékáru kifejezést és helyette a Magyar Élelmiszerkönyv szerinti – jóval tágabb – sütőipari termék² kifejezést alkalmazza, melyek közül a legfeljebb 2 gramm só/ 100 gramm mennyiségű termékek nem minősülnek adókötelesnek.

2.5. Étélízesítő

A módosítás nem érinti az étélízesítőre vonatkozó törvényi rendelkezéseket, vagyis étélízesítő alatt értendő a 2103, 2104 vámtarifaszám alá tartozó termék, ha sótartalma meghaladja az 5 gramm só/100 gramm mennyiséget. Kivétel, tehát nem adóköteles a gyermektápszer, a fogyasztásra kész leves vagy mártás, továbbá a mustár, a ketchup és az olyan, nem szárított, aprított vagy pépesített, sózott étélízesítő zöldség készítmény, amelynek sótartalma nem haladja meg a 15 gramm só/100 gramm mennyiséget.

2.6. Ízesített sör

2012. január 1-jétől termékadó-köteles az üdítőitalnak nem minősülő olyan ital, amely sört és hozzáadott cukrot tartalmaz, ideértve azt az esetet is, ha valamely összetevője tartalmaz cukrot, feltéve, hogy a termék cukortartalma meghaladja az 5 gramm cukor/100 milliliter mennyiséget (pl.

² MÉ 2-81 Sütőipari termékek /FVM Értesítő 2004. évi 8. szám, 2004. április 30./

citromos sör).

2.7. Alkoholos frissítő

Szintén jövő évtől adóköteles a 2208 vámtarifaszám alá tartozó olyan ital, amely üdítőitalt tartalmaz, feltéve, hogy a termék cukortartalma meghaladja az 5 gramm cukor/100 milliliter mennyiséget (pl. őszibarackos rum).

2.8. Gyümölcsíz

Továbbá termékadó-kötelessé válik a 2007 vámtarifaszám alá tartozó termék, ha hozzáadott cukrot tartalmaz és cukortartalma meghaladja a 35 gramm cukor/100 gramm mennyiséget (pl. gyümölcskocsonya), a Magyar Élelmiszerkönyv szerinti extradzsem, extrazselé, marmelád és különleges minőségű lekvárok³ kivételével (gyümölcsíz)⁴.

3. Adómérték

A Neta tv. 6. §-ában megállapított tételes adómértékek közül egyedül az energiaiital adómértéke marad változatlan, a többi adóköteles terméké emelkedik, illetve a termékkör bővülésével összefüggésben új adómértékek kerülnek bevezetésre.

Az adómértékekben bekövetkező változásokat az alábbi táblázat szemlélteti.

2011. év		2012. év	
Termék megnevezése	Adómérték (Ft/l, ill. Ft/kg)	Termék megnevezése	Adómérték (Ft/l, ill. Ft/kg)
		- üdítőital sűrítvény, koncentrátum és szörp formában	200
- üdítőital	5	- más üdítőital	7
- energiaiital	250	- energiaiital	250
	100	- cukrozott kakaópor	70
- előrecsomagolt cukrozott készítmény		- előrecsomagolt cukrozott készítmény	130
- sós snack	200	- sós snack	250
- ételízesítő	200	- ételízesítő	250
		- ízesített sör	20
		- alkoholos frissítő	20
		- gyümölcsíz	500

4. Egyéb

Végezetül említést érdemel, hogy 2012. évtől a termékadóból származó bevétel nem a központi költségvetés, hanem az Egészségbiztosítási Alap bevételét képezi.

A Neta tv. módosítása az adókötelezettség keletkezésére, a számlázáradékolási kötelezettségre, az adó alanyára, az adó alapjára, a mentességekre (kiv., hogy a Neta tv. 7. § (4) bekezdése nem lép hatályba), az adó megállapítására, a nyilvántartás-vezetési kötelezettségre, valamint az adó bevallására és megfizetésére vonatkozó rendelkezéseket nem érinti.

Csikász Éva

2011. december

³ MÉ 1-3-2001/113. (a Magyar Élelmiszerkönyv kötelező előírásairól szóló 152/2009. (XI.12.) FVM rendelet 21. számú melléklete)

⁴ Megállapította a 2011. évi CLXXIV. törvény 79.§-a. Hatályos: 2011. december 22-től.